

BÚCSÚ A SZENES- VÖDÖRTŐL

A belvárosi tetők kiváló ismerője, Wiesler István csoportvezető kéményseprő azt mondja: „Figyelmes, gondos vizsgálatot kíván minden egyes kémény, különösen ahol már gázfűtés van”

Udvarra néző lakásokban, főútvonali házakban sines akadály a parapet-konvektor felszerelésének

Átok ül az emberiségen, a téli tüzelőfelhordás átka. Legalábbis így véltém még néhány éve, fagyos hajnalokon a pincébe menet. Most már gázláng susog a cserépkályhánkban. Nem szükséges tanúkat állítani annak bizonyítására sem, hogy hány családban dúlt a békétlenség és a vita: mikor, ki a soros fáért, szénért menni...

Szerencsére, immár szűnőben van ez az átok. A gázfűtési program nyomán mind több helyen mondanak búcsút a szenesvödöröknek, lapátoknak, a kisbalta pedig legfeljebb a diótörő szerepét tölti be. A múlt év végén már száztíz ezer budapesti lakásban fűtöttek gázzal. Ó, álmok álma: csak egy kattintás és a készülékből árad a meleg.

Engedélyek, engedélyek

De amíg az első kattintás elkövetkezik! Még utoljára kitölti haragját a tüzek szelleme, s olyan „megpróbáltatást” zúdít az emberiségre, amihez fogható alig akad.

— A hivatalok sokaságát bolyongtam végig — sorolja Kovács Pál nyugdíjas, a Klauzál téren. — Először az Ingatlankezelővel egyezkedtünk, hogy a Héra cserépkályha-égo és szerelés költségeivel csökkentsek a lakbéremet. Azután a kéményseprők kirendeltségétől kellett szakvéleményt kérni, hogy a kémény alkalmas a gáztüzelésre. Majd a Rákóczi útról, a Gázművektől kellett engedélyt beszerezni, hogy biztosítsák a fűtéshez a gázt. Végül a Javszernél megrendelni a szerelést, utána a végző ellenőrzés, s csak ez után jöhet a rossz idő. Szóval, nem egyszerű dolog ez, kérem.

Bizony, nem egyszerű. Megmondhatója Gál Györgyné is, az Október 6. utcából. Februártól kezében van az engedély a gázhasználatra a har-

madik szobájára szólóan is, de a felszereléshez még sem kezdhet hozzá. Az épületen ugyanis nincs tetőjárda, padlástéri létra, ezért a kéményseprőknek nem áll módjukban megvizsgálni a kémények állapotát. Az IKV különböző okokra hivatkozva, nem teheti fel a tetőjárdát. Pedig a konvektor költségeire februárban már 1900 forintot befizetett Gálné. A levelezése a különböző hivatalokkal viszont egyre duzzad. Meglehet, a télen jó lesz a fűtésre?

A belvárosi kéményseprők főnöke, a kirendeltség vezetője, Sebők Sándor. Sokak személyes ismerőse a kerületben. Fáradhatatlan, segítőkész embernek tartják. Épp ezért tűnődöm, megemlítsen-e neki, hogy azt is hallottam, a kéményseprői engedélyt lehet a legnehezebben megkapni valamennyi között.

— Ez nem fedi a valóságot — tiltakozik csendesen, s mielőtt a szót szaporítaná, megmutatja az iktatókönyvet. Találomra választunk ki neveket, címeket. Mellettük ott a kérelem érkezési, és a válasz postázásának dátuma. Július 9-én öt kérelem érkezett, s 11-én már feladták a címzeteknek az engedélyeket. Természetesen, közben a vizsgálat is megtörtént.

Az idén ötvenkét millió a Belvárosnak

Még egy adat a gyors intézkedésre: a múlt hónapban 375 engedélyt, szakvéleményt adtak ki a hozzájuk fordulóknak, és nincs restanciájuk. Megtudom azt is, hogy az ötödik kerületben 24 ezer lakás és 40 ezer úgynevezett háztartási kémény van. Ha 1975-ig meg akarják valósítani a belvárosi gázprogramot — márpedig erre határozat született —, akkor el-

képzeltető, milyen tempóban kell dolgozniuk a kéményseprőknek is.

— De nemcsak minket sűrít az idő — mondja Sebők Sándor —, hanem a program valamennyi résztvevőjét, az IKV-t, a különböző szerelő vállalatokat a kéményfalazókat. A fűtési szezon kezdetéig 60 ház kéményeit kell rendbe hozni, eddig huszonegyben végeztek a munkával. A gázfűtésre az idén ötvenkét millió forintot költenek a kerületben.

Egy kissé elgondolkodom a hallottakon: tényleg elkészülnek 1975-ig a belváros gázprogramjának teljesítésével, ha ilyen ütemben haladnak?

Kérdezni azonban csupán azt kérdezem:

— Vajon a kéményseprőknek könnyebb lesz a jövőben, ha megszűnik a szén- és koksztüzelés?

— Semmiképp sem. Az elégetett gáz marja a kémények belső vakolatát, könnyen keletkezhetnek dugulások, tehát az ellenőrzés, a karbantartás nagyobb figyelmet kíván.

Különböző vállalatok, ipari szövetkezetek emberei dolgoznak a szereléseken, átépítéseken, mi a dolguk mindebben a gázosoknak? Králik Jenő, a kirendeltség helyettes vezetője így mondja: a szerelők meobizonylatai alapján vizsgálják felül az elvégzett munkát.

— Tehát egy szuper ellenőrzés?

— Igen. Ellenőrizzük: a gázorák megfelelnek-e a kívánt teljesítménynek; a csövek illesztése, tömítése megfelelő-e? Hiszen a földgáz nyomása négyszerese a városi gázénak. Könnyebben előfordulhat szivárgás, ha nem végeztek jó munkát a szerelők, és bár a földgáz nem mérgező, de robbanékony, amire volt már néhány szomorú példa.

Ahol a földgáztüzelésre alkalmas már a vezeték és a készülék, a Gázművek szerelői nagyobb teljesítményű mérőket szerelnek fel

A Gázművek Rákóczi úti kirendeltségén az idei fűtési szezonra 16 ezer engedélyt adtak ki. Augusztustól már csak a következő évre állítanak ki engedélyeket

FOTÓ: RÉVÉSZ TAMÁS

— Megelőzhetőek a robbanások?

— Igen, elkerülhetőek. Eppen ezért felhívjuk a fogyasztók figyelmét a rendszabályok szigorú megtartására. A kezelési utasításokat komolyan kell venni, mert a legtöbb baj a felelőtlenségből, hanyagságból származik.

Lakók kontra gázosok

Aztán arról panaszkodik Králik Jenő, hogy sok esetben hiányzik a lakosságból a kellő megértés. Ahelyett, hogy könnyítenék a munkájukat, inkább nehezítik. Hiába küldik meg például az értesítést, hogy tegyék lehetővé a bejutást a lakásba, amikor minden bevezető csapot el kell zárniuk a vezeték feltöltése miatt. Előfordul, hogy kétszer-háromszor is elhalasztják e műveletet, mert néhányan nem hagyják otthon, a házmeztérnél a kulcsokat.

— Nálunk csak negyedszerre sikerült mindenkét itthon tartani — emlékezik Durst Emilné házfelügyelő, a Váci utca 9-ben. — Igaz, egyszer a gázosok is becsaptak bennünket, az egyik értesítésük napján hiába vártuk őket. Negyven lakás van a házban, negyven család. Végül is a lakóbizottság jelölt meg egy dátumot, közös megegyezésre.

Ennél talán egyszerűbben megy a dolog ott, ahol nem lakásonként szerelnek fel cserépkályha-égető vagy konvektort, hanem a régi szén-, kocszos központi fűtés kazánját váltják fel gáztüzelésűvel. S hogy mi mindentől szabadul meg ezáltal a fűtő és a házfelügyelő? Legalábbis a tüzelő szállításától. A Váci utca 17-ben például ezer mázsa kocszot tüzelnek el egy fűtési szezonban. Ezt több részletben rendeli meg, szállíttatja az IKV. S ha már a kocsz kiadta a melegt, a

salakot háziputtonyban hordja fel a pincéből a fűtőnő...

Kazánok „rabszolgái”

— Ettől mi már megszabadultunk — mondja Kovács Gyuláné, a Szép utca 3-ban. — Én ugyan nem lapátoltam soha. Amikor két éve beállították a gázkazánt, akkor tettem le a fűtővizsgát. Itt a házunkban, a Kecskeméti utca 15-ben és a Molnár utca 8-ban fűtök. Reggel hattól este kilencig vagyok a kazánok rabszolgája, egy fél éven keresztül. Igaz, csak a gombokat nyomogatom, a műszereket figyelem, de napközben még vásárolni is alig merek, nem tudhatom, nem jeleznek-e valahonnan üzemzavart. Mindezt havi 1800 forint a kereset.

Eközben eszembe jutnak közszájon forgó történetek a fűtőkről, akik négy-öt ház szénkazánját vállalják el. Kíméletlen önhajszolással keresnek meg nyolc-tízezer forintokat. Lassan-lassan az ő idejük is lejár, mint a szén embereké, akikkel egyszer-mászor vég nélküli viták folytak a mérleg pontosságáról, a kosarak számáról, netán a borraivaló összegéről. Aligha sajnáljuk, hogy nem élvezzük majd humorukat, a rezignált kérdést: „Itt is a ház alatt van a pince?”

A Gázműveknél közölték: a Belvárosban, pontosabban az ötödik kerületben, egy csekély, húszméteres szakasz kivételével befejezték a fővezetékek átépítését. Így azok mindenütt alkalmasak a földgáz szállítására. Részükről tehát nincs akadálya a fűtési program mielőbbi teljesítésének. Most már a többi az IKV-tól, a szerelő és építő vállalatoktól — s egy kicsit az emberek megértésétől függ.

GEDE MÁRTON